gemeente Winterswijk

B&W-nota

programma	:	4. Bestuurlijk Winterswijk
werkdoel	:	1217: Realiseren jaarlijkse budgetcyclus
onderwerp	:	Programmabegroting 2023-2026

advies :

Aan de raad voor te stellen:

1. De Programmabegroting 2023-2026 vast te stellen en daarmee:
    a. de baten, de lasten, toevoegingen en onttrekkingen aan reserves voor 2023 te autoriseren voor de volgende vijf programma's:
        1. Sociaal krachtig Winterswijk,
        2. Meedoen in Winterswijk,
        3. Wonen en werken in Winterswijk,
        4. Bestuurlijk Winterswijk,
        5. Inkomsten van Winterswijk.
    a. de investeringskredieten voor 2023, zoals opgenomen in bijlage 4 Investeringen, beschikbaar te stellen.
2. De Meerjaren Investeringsplanning Ruimtelijke projecten vast te stellen.

besluit : - zie pagina 3

behandeld door: B. Freriks **team:** Concerncontroller **collegiaal overleg gepleegd met:** Programmamanager, beleidsveldmanagers, opgaveregisseurs, controllers **van team:** Diverse **manager:** S. Weir	**openbaarheid:** ☐ niet openbaar X openbaar (met uitgestelde publicatie) ☐ openbaar (directe publicatie) **kritische termijn voor besluitvorming:** ☐ nee X ja, vanwege: raadsbehandeling op 1 en 3 november
financiële consequenties: ☐ Nee X Ja, gedekt in de begroting ☐ Ja, niet gedekt in de begroting, dekking via: ☐ Ja, anders: ___	**portefeuillehouder:** S. Metaal-ten Dolle
is / wordt opgenomen op de termijnagenda? X Nee ☐ Ja, jaar: ___ kwartaal: ___ ☐ Ja, kwartaal nog niet bepaald	**naar gemeenteraad:** ☐ nee ☐ ja, ter informatie X ja, ter besluitvorming (via raadscommissie)
aanvrager is op grond van artikel 4:7 van de Algemene wet bestuursrecht geïnformeerd over het (gedeeltelijk) negatieve advies: n.v.t.	**communicatie via:** X persbericht X anders, nl. Persgesprek op 4 oktober 2022 en Begroting in Beeld ☐ n.v.t.
de geadresseerde en evt. andere belanghebbenden die naar verwachting bedenkingen hebben tegen het advies zijn op grond van artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht gehoord: n.v.t.	

bijlagen:
1. concept-Programmabegroting 2023-2026
2. concept-Begroting in beeld
3. Raadsvoorstel
4. Conceptraadsbesluit
5. Persbericht

besluit

onderwerp: Programmabegroting 2023-2026

behandeld door: B. Freriks

datum besluit door college B&W: 27 september 2022

besluit:
Aan de raad voorstellen:

1. De Programmabegroting 2023-2026 vast te stellen en daarmee:
    a. de baten, de lasten, toevoegingen en onttrekkingen aan reserves voor 2023 te autoriseren voor de volgende vijf programma's:
        1. Sociaal krachtig Winterswijk,
        2. Meedoen in Winterswijk,
        3. Wonen en werken in Winterswijk,
        4. Bestuurlijk Winterswijk,
        5. Inkomsten van Winterswijk.
    b. de investeringskredieten voor 2023, zoals opgenomen in bijlage 4 Investeringen, beschikbaar te stellen.
2. De Meerjaren Investeringsplanning Ruimtelijke projecten vast te stellen.

overwegingen college indien besluit afwijkend is van het ambtelijk advies:

paraaf secretaris:	

B&W-nota

---

inleiding:
Hierbij leggen wij u de concept-programmabegroting 2023-2026 voor.
Het proces om te komen tot dit document is gestart in mei van dit jaar. De begroting 2022 was de basis. Daarin zijn eerst de autonome ontwikkelingen verwerkt. Denk hierbij aan loon- en prijsstijgingen, begrotingen van aan ons verbonden partijen en de algemene uitkering uit het gemeentefonds.
Medio juni presenteerden de coalitiepartijen hun akkoord en werd uw college geïnstalleerd. Daarmee ging ook het begrotingsproces de volgende fase in: de vertaling van ambities en plannen in de begroting. Dat resulteerde in een nieuwe beschrijving van de vier programma's, nieuwe activiteiten voor 2023 en een bijgesteld financieel meerjarenperspectief. Ook hebben we een vijfde programma toegevoegd waarin ons inkomsten zijn opgenomen.
Met uw inbreng zijn we gekomen tot nu voorliggende concept-begroting.
Dit is tevens de eerste begroting die we volledig hebben opgezet in Pepperflow. Dat vereenvoudigt het volgen van de uitvoering van de activiteiten in 2023 en rapporteren via bestuursrapportages en prognoses.

---

advies:
Aan de raad voor te stellen:

1. De Programmabegroting 2023-2026 vast te stellen en daarmee:
    b. de baten, de lasten, toevoegingen en onttrekkingen aan reserves voor 2023 te autoriseren voor de volgende vijf programma's:
        1. Sociaal krachtig Winterswijk,
        2. Meedoen in Winterswijk,
        3. Wonen en werken in Winterswijk,
        4. Bestuurlijk Winterswijk,
        5. Inkomsten van Winterswijk.
    c. de investeringskredieten voor 2023, zoals opgenomen in bijlage 4 Investeringen, beschikbaar te stellen.
2. De Meerjaren Investeringsplanning Ruimtelijke projecten vast te stellen.

---

argumenten/onderbouwing:

Ad 1. De Programmabegroting 2023-2026 vaststellen

Wij stellen voor een vijfde programma in de begroting op te nemen
Onze programmabegroting heeft tot en met 2022 vier programma's. In de begroting 2023 hebben we een vijfde programma toegevoegd.
Dit vijfde programma omvat de inkomsten van onze gemeente die ook de algemene dekkingsmiddelen zijn: de algemene uitkering uit het gemeentefonds en onze lokale heffingen.
De reden dat wij adviseren om de algemene dekkingsmiddelen in een eigen programma te zetten is om de sturingsmogelijkheden op de andere vier programma's zuiverder te maken.
In de andere vier programma's staan nu de activiteiten en budgetten die ook daadwerkelijk horen bij onze ambities en doelstellingen én waarop wij (bij)sturingsmogelijkheden hebben. Het college voert de begroting uit binnen de programma's en is in dat kader bevoegd om bij te sturen op activiteiten en budgetten bij te stellen binnen het betreffende programma.
De (bij)sturingsmogelijkheden op het nieuwe programma 5 zijn beperkt. Op de algemene uitkering hebben wij als individuele gemeente geen invloed. En de hoogte van de lokale heffingen kunnen we alleen voor aanvang van het begrotingsjaar bepalen. Het gaat om inkomsten die geen directe relatie hebben met uitgaven in onze begroting. Daarom past het niet dat met deze inkomsten geschoven kan worden ter dekking van andere

lasten. Isolatie van de algemene middelen in een eigen programma is dan de meest logische keuze.

De raad autoriseert de baten en lasten per programma
Dit heeft de raad bepaald in onze Financiële verordening. Ook is het beschikken over reserves een bevoegdheid van de raad. In de begroting leest u per programma de financiële onderbouwing. Daar zijn de baten en lasten per programma opgenomen evenals de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Hun meerjarig verloop is eveneens weergegeven. Wijzigingen of verschillen lichten we toe.

Ieder programma bevat een aantal beleidsvelden. Per beleidsveld geven we aan wat we willen bereiken en wat we daarvoor gaan doen.
De opgaven hebben een eigen hoofdstuk in deze begroting. Net als bij de programma's leggen we ook bij de opgaven vast wat onze ambities zijn, de strategische doelen daarbij en hoe we deze willen bereiken. Dit doen we op dezelfde manier als bij de beleidsvelden. De financiële vertaling van de opgaven is verwerkt in de programma's.

Investeringskredieten
In bijlage 4 van de begroting is een overzicht van investeringskredieten opgenomen. Bij dit overzicht is een toelichting opgenomen evenals bij de verschillende programma's waar de investeringen terug komen.
Met het vaststellen van de begroting stellen we voor ook de kredieten voor het jaar 2023 beschikbaar te stellen. De kredieten voor de jaren daarna zijn indicatief en bedoeld om een goed beeld van de meerjarige ontwikkeling van onze begroting te geven. Voor jaren na 2023 stelt u de kredieten nu nog niet beschikbaar.

Ad 2. Vaststellen van de Meerjaren Investeringsplanning Ruimtelijke projecten
De Meerjaren Investeringsplanning Ruimtelijke projecten, afgekort als MIR, komt voort uit de Structuurvisie Kom Winterswijk 2010-2020. De structuurvisie is 24 februari 2011 vastgesteld. Het is de laatste en dus de geldende structuurvisie voor de bebouwde kom van de kern Winterswijk. De structuurvisie kent een uitvoeringsparagraaf waarin een groot aantal projecten is beschreven. Veel van deze projecten zijn inmiddels uitgevoerd of er wordt gewerkt aan de uitvoering. Een aantal projecten uit de structuurvisie is (nog) niet gestart. De MIR is het overzicht van deze, nog te realiseren, projecten uit de structuurvisie 2010-2020.
In 2021 is de MIR de raad aangeboden als een bijlage in de kadernota 2022. In de kadernota worden plannen voor nieuw beleid aangedragen en afgewogen. Indien de raad in de afweging over nieuw beleid aanleiding ziet projecten uit de MIR voorrang te verlenen of uit te voeren dan kan dat worden meegenomen in de begroting.
In 2022 is er geen kadernota gemaakt. In het voorjaar 2022 is immers het coalitieprogramma voor de nieuwe bestuursperiode 2022-2026 geschreven. Omdat er geen kadernota is gemaakt voorafgaand aan de begroting 2023-2026 nemen we de MIR als een bijlage op in de begroting 2023-2026.

---

betrokkenenparagraaf:
De begroting 2023 heeft geen nadelige consequenties voor specifieke organisaties. Er hoeft dan ook niemand expliciet geïnformeerd te worden.
Voor inwoners, ondernemers en andere betrokkenen is de gebruikelijke gelegenheid om in te spreken. Dat kan op 20 oktober 2022.

---

advisering externe adviesorganen/belangenorganisaties:
Zie hiervoor.

---

scenario's (indien gewenst/mogelijk):
N.v.t.

---

financiële paragraaf incl. financiële risico's:

Het begrotingsresultaat 2023-2026 ziet er als volgt uit:

x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Baten	105.947	107.595	110.240	104.746
Lasten	107.774	105.472	105.258	105.367
Saldo baten en lasten	-1.827	2.123	4.982	-621
Onttrekkingen aan reserves	1.891	16	15	2
Toevoegingen aan reserves	50	0	0	0
Saldo reserves	1.841	16	15	2
Begrotingsresultaat	**14**	**2.139**	**4.997**	**-619**
Incidenteel resultaat	-210	-612	-164	-69
Structureel resultaat	224	2.751	5.161	-550

Structureel begrotingsresultaat 2023
Voor de jaren 2023 tot en met 2025 is sprake van een structureel sluitende begroting voor de jaren 2023-2025. In 2026 is nu nog sprake van een tekort. Omdat het structurele begrotingsresultaat 2023 van belang is voor het financiële toezicht zal de beoordeling door de Provincie leiden tot normaal (repressief) financieel toezicht.

Begrotingstekort in 2026
In 2026 worden alle gemeenten geconfronteerd met een terugval van de algemene uitkering. De rijksoverheid wil naar een andere financieringssystematiek van de gemeenten. Hoe die eruit gaat zien is nog niet duidelijk. Wel zijn de ramingen van de algemene uitkering al verlaagd. Het effect daarvan is zichtbaar in ons financieel meerjarenperspectief voor het jaar 2026.

Vermogenspositie
Voor een beeld van onze financiële positie is, naast de meerjarige ontwikkeling van baten en lasten, ook de ontwikkeling van onze vermogenspositie van belang. In dat kader gaat het om onze reserves en voorzieningen. Een totaaloverzicht van alle reserves en voorzieningen vindt u in bijlage 2 van de begroting.

De stand van de algemene reserve bedraagt per 1 januari 2023 zo'n € 45 miljoen. Deze dekt ons risicoprofiel van € 4,5 miljoen ruimschoots (zie paragraaf B). De rest van de algemene reserve kan in principe vrij worden ingezet. Ons financieel meerjarig perspectief voor 2023-2025 laat forse overschotten in 2024 en 2025 zien. Die voegen we in principe toe aan de algemene reserve.

Aandachtspunten bij onze financiële positie
Ondanks het goede financiële beeld van deze begroting zijn er ook aandachtspunten.

Ondanks het goede financiële beeld van deze begroting zijn er ook ontwikkelingen en aandachtspunten. Op sommige hebben we zelf invloed, omdat ze samenhangen met onze ambities voor deze onderwerpen. Het gaat dan bijvoorbeeld om de grote investeringen die we in de nabije toekomst hopen te doen. Deze worden nu uitgewerkt, al dan niet met scenario's. Dan wordt duidelijk welk effect zij hebben op ons toekomstig financieel perspectief.
Minder invloed hebben we op de eventuele financiële gevolgen van actuele grote landelijke dossiers. Voorbeelden hiervan zijn de woon-, asiel- en stikstofcrises en de huidige hoge inflatie binnen verschillende sectoren.

Risico's bij het behalen van onze doelen
Nieuw in deze begroting zijn de risico's die we benoemen bij de beleidsvelden. Deze risico's kunnen ons belemmeren in het behalen van onze doelen. Op sommige hebben wij als gemeente weinig tot geen invloed, voor andere kunnen we ons inspannen om ze te beperken.
We vinden het waardevol om ze onder de aandacht te brengen al beseffen we ons dat de opsomming misschien nog niet volledig is. We zien het als een volgende stap in ons risicomanagement en adviseren u daarover met de raad in gesprek te gaan.

overige risico's:
N.v.t.

aspecten duurzaamheid:
Ambities, strategische doelen en activiteiten in de opgave duurzaamheid staan vermeld bij dat onderdeel in het hoofdstuk Opgaven in de programmabegroting 2023-2026.

vervolgprocedure en planning:
Uw college presenteert de begroting op 3 oktober aan belangstellenden. We brengen het onder de aandacht bij raads- en commissieleden via de raadsnieuwsbrief en doen een aankondiging in Achterhoek Nieuws.
Op 12 oktober a.s. behandelt de Financiële raadscommissie de Programmabegroting 2023.
Op 19 oktober is de "inloopavond" waar raads- en commissieleden technische vragen kunnen stellen. De dag daarna is de inspreekavond. De raadsvergadering is tenslotte op 1 en 3 november.

relatie met andere besluitvorming/andere projecten:
N.v.t.

integriteitstoets:
N.v.t.

overige opmerkingen:
N.v.t.